

Kogukonnafestival „Tori ööd ja päevad“

KATARIINA VAABEL
AVALIKE SUHETE SPETSIALIST

Tori kaheksas suvefestival „Tori ööd ja päevad“ toimus tänavu 13.–15. juulini. Festivali käigus esinesid teater TRET TEATRIÕHTU etendusega „Kosilane Rakverest“, muusikaliste etteastetega lõbustasid rahvast kolme päeva vältel Karavan, Mikk Kaasik ja Naised Köögis, Kloun Umme ja Marek Sadam, Merle Kollom ja Lembit Saar-salu. Võisteldi jahilaskmises, autoorienteerumises ja triatlonis, toimus suvelaata ja kohvikutepäev ning avati Eesti esimese naislenduri Elvy Kalepi mälestuspink Tori Sotsiaal-maja hoovis.

Üks kogukonnafestivali korraldajatest, Tori Rahva-

maja juhataja Argo Juske ütles, et võrreldes varasemate aastatega, toimus sel aastal esmakordselt kodukandipäevade raames autoorienteerumine, mis toimus üle valla, et liitunud omavalitsuste üleselt inimesi uusi teid avastama panna.

Argo sõnade kohaselt läks orienteerumine hästi käima ning oli meeldivalt tempokas. Võistlusala esimese aasta kohta üllatas korraldajaid positiivselt suur osalejate arv ning nad loodavad, et oli lõbus päev kõigile osalejatele.

Eelmiste aastatega võrreldes oli sel korral nii külatajate kui ka võõrustajate poolelt rohkem kodukohvikuid. Kõik pakutavad kodukohvikud olid huvitavad ja omanäolised, kuid kõige põnevam oli Argo arvates

Tori Mõisa Häärberi kohvik, 260 aasta vanuses puudust majas, kuhu perenaine lubas inimestel ka sisse piiluda. „Sel aastal on ka Pärnumaa maitsete aasta, andsime kodukohvikutega sinna oma panuse,“ lisas Argo.

Tori ööde ja päevade festivali mõte on piirkondlik tunnussündmus, mis hoiab kogukonda ja traditsioone. „Inimesed, kes on Torist pärit, tulevad selleks ajaks uuesti tagasi ja saavad omavahel kokku ning suhelda.“

„Üritust võiks järjepidevalt korraldada, arendada ja pakutavat igal aastal muuta, näiteks tahame tuleval aastal ellu kutsuda ratsavõistlused ja arendada laada kontseptsiooni.“ Järgmise aasta festivali idee on juba küll paigas, kuid seda veel korraldajad ei avalda. Kes soovib kaasa lüüa ürituse korraldamises, võib anda endast teada aadressil tori@torivald.ee, abikäed on alati oodatud.

Fotod: Ülo Soomets

Are kooli lõpetajad

Vasakult: Renno Räim, Kristjan Hansar, Joonas Lauri, Karl Kallaste, Jauram Reisner, Kerli Vanatoa, Mari Kuusik, klassijuhataja Urve Hallikma, Heliis Puusep, Carmen Annusver, Kerttu Tõrva, Eliise Lillemägi.
Foto: Maaris Puust

Tori põhikooli lõpetajad

Esimene rida vasakult: klassijuhataja Kai Kukk, Galina Kuusik, Triinu Tomingas, Dorit Nõmm, Eliise Tominga, Reili Rohtla, Laura Klemmer.
Teine rida vasakult: Kairi Sosi, Aveli Kohtla, Karina Prants, Kristin Lünekund, Elizabeth Meedla, Agada-Stiina Koolme.
Kolmas rida vasakult: Markus Lilleväli, Arthur Vaargas, Robin Siim, Hardi Nõmm, Raul Viira, Kaspar Hunt, Germo Pärnik, Artur Kell, Holger Ilves, Ott Andreas Mikhelstein.
Foto: Ülo Soomets

Sauga põhikooli lõpetajad

Esimene rida vasakult: Õnne Raadik, Joanna-Maria Vahenõmm, Liis Põldaru, Helena Tamm, Regina Väina, Laura Peet, Emily-Sofia Merivälja, Kelly Esko Sõber.
Teine rida vasakult: Sten Siitam, Andres Alumets, Karl Oidema, Kauri Lindla, Robin Pihelgas, Tauri Savi, Risto Peet, Cevin Veski, klassijuhataja Karolina Toomsalu.
Foto: Ulvi Vahesalu

Külade küsimuse lahendamine

PRIIT RUUT
ABIVALLAVANEM

Haldusreformi tuuled, mis Sauga vallas tormiks paisusid, on mõnel pool küll raugenud, kuid teisalt jagub üleskeerutatud tolmu veel nii mõnekski ajaks. Täna Tori vallas, mille koosseisu Sauga nüüd kuulub, on tolmu üleväl veel omajagu ja selle klaarimine veel käimas.

Ühinemisvalikuid tehes tekkis vastuolu kohaliku vallavolikogu ja suure osa elanike ühinemiseelistuste osas. Olles valinud ühinemissuunaks tänase Tori valla, tekkis rahvas seas rahulolematust ning kuue küla elanikud tulid välja omapoolsete algatustega ühinemissuunda muuta. Volikogu jättis need tähelepanuta ja kuna ka riik ei olnud võimeline sekkuma, siis ei jäänudki muud üle, kui olukorra lahendamine jätta uue vallavolikogu ülesandeks.

Täna oleme olukorras, kus endiste Sauga valla külade saatuse üle ei otsusta mitte ainult Sauga piirkonna rahvaesindajad, vaid saadikud ka Torist, Arest ja Sindist, nemad aga ei ole olnud Sauga piirkonna haldusreformielsete sündmuste keskel ning seetõttu on vajunud aega olukorra mõistmiseks. Endisest Sauga vallast on tänases 23-liikmelises volikogus kaheksa rahvaesindajat, kellest vaid üks on kuulunud eelmise koosseisu sellesse seltskonda, kes rahvaalgatust ignoreerisid ja temagi on tänaseks vähemalt volikogu ees esinedes oma meelsust muutnud. Seega on viimasel valimistel Sauga rahvas jõuliselt oma seisukohtadest märku andnud.

Sauga külade küsimuse lahendamiseks on vald aktiivselt tegelenud. Vallavolikogu on teinud Pärnu linnale ettepaneku pidada läbirääkimisi seitsme küla (lisandunud on Kiisa,

kuna jääb geograafiliselt Tammiste ja Vainu külade vahele ning ilma Kiisata puudub Vainu küla võimalus Pärnu linnaga liitumiseks) osas halduspiiri muutmiseks. Pärnu linn on sellele ettepanekule positiivselt vastanud ning mõlema osapoole poolt moodustati komisjonid liitumistingimuste üle läbirääkimiste pidamiseks. Valminud on valla poolt tellitud analüüs vallapiiri muutmise mõjude üle, käsitledes võimalikke muutusi nii kõnealuste külade elanike kui ka võimaliku allesjääva territooriumi osas. Analüüsiga on võimalik tutvuda valla kodulehel www.torivald.ee.

Loodetavasti saavad läbirääkimiskomisjonid sügise jooksul oma töö tehtud, tingimustes kokkulepitud ning koalitsioonileppe kohaselt toimub veel käesoleva aasta jooksul eraldumistaotluse teinud külates vastav rahvaküsitlus. Ka küsitluse läbiviimise korda on volikogu juba arutanud ning hetkel on see paranduste ja täiendamiste faasis. Seega eeltöö rahvaküsitluse läbiviimiseks käib.

Kui rahvaküsitluse aeg käes, on äärmiselt oluline elanike aktiivne osavõtt küsitlusest. Loid osalemine võib anda võimaluse tõlgendada asja selliselt, et teema ei ole tähtis, olles vaid väikese, aga valjuhäälselt seltskonna küsimus. Just seetõttu on oluline, et iga kodanik kasutaks temale antud kaasarääkimise õigust oma kodukandi arengu suunamisel. Küsitlus toimub iga küla kohta eraldi, kus arvamust saavad avaldada ainult konkreetse küla (sh Sauga alevik) elanikeregistris olevad inimesed. Seega on siinjuures oluline ka sissekirjutus ning iga küla saatust on tema elanike endi kätes.

Päikeselist suve ja rahulikku meelt!

Anname hoogu Tori valla arengule

KAIE TOOBAL
ARENDUSNÕUNIK

Juunis andis OÜ Cumulus Consulting üle Tori valla halduspiiri muutmise sotsiaalmajanduslike mõjude analüüsi, mille sisendid koguti seitsme piirkonna (Sindi, Sauga, Tammiste, Urge, Jõesuu, Tori ja Are) aruteludelt.

Piirkondlike arutelude läbiviimise eesmärgiks oli selgitada välja erinevate huvigruppide ja kogukondade nägemus Tori valla lähitulevikust. Pärast piirkondlikke arutelusid viidi 18. juunil Sauga Avatud Noortekeskuses läbi ühine strateegiaseminar, kus tutvustati piirkondlikke nägemusi ja valla ühist tulevikustrategiat.

Tori valla halduspiiri muutmise sotsiaalmajanduslike mõjude analüüsi lühikokkuvõtteks võib öelda – OÜ Cumulus Consulting konsultandi Mihkel Laane hinnangul vähendab Pärnuga liitumine eelduslikult linnaäärsete asulate elanike võimalusi kaasa rääkida kohalikus arengus, kuna Tori valla elanikest moodustavad nad kolmandiku, samas linna elanikest vaid 7%. Samas on piirkonna inimeste jaoks halduspiiri muutmisel olulised emotsionaalsed aspektid (kuuluvustunne, identiteet jms), mida on keeruline objektiivselt hinnata, kuid mis võivad olla otsustamisel suure tähtsusega. Tori vald on võrgustikupõhine

omavalitsus, milles on neli kohaliku tähtsusega keskust, kuid vaieldamatult on Pärnu linn tõmbekeskuseks kogu vallale. Lisaks saab välja tuua, et linnaäärsete külade elanikud on teenuste tarbimise osas selgelt rohkem integreeritud Pärnu linnaga kui ülejäänud Tori vallaga, samas ei oma piiride muutmine teenuste tarbimisele ja võimalikele tarbimisvõimalustele eelduslikult olulist mõju.

Analüüsiga saab põhjalikult tutvuda Tori valla kodulehel www.torivald.ee ja kindlasti tutvustab vallavalitsus seda ka augustis piirkondades toimuvatel arengukava avalike arutelude koosolekutel.

Nii piirkondlike arutelude tulemused kui ka sotsiaalmajanduslike mõjude analüüsi tulemused on olnud otsesteks sisenditeks valla uuele arengukavale. Hetkel tegelevad vallavalitsuse liikmed usinalt valla uue arengukava koostamisega. Tori valla arengukava aastateks 2018-2030 läheb avalikustamisele valla kodulehel ja paberkanalil. Igal vallakodanikul on võimalus uue arengukava eelnõuga tutvuda ja esitada vallavalitsusele omapoolsed kirjalikud ettepanekud.

Palun varuge aega, et tutvuda valla uute arengutega! Vallavalitsus ootab teid aktiivselt osalema uue arengukava avalikel aruteludel. Info toimuvate arutelude kohta tuleb järgmisesse vallalehte.

Edu meile ja kohtumiseni aruteludel!

VALLAVALITSUSES OTSUSTATI

31. mail

1. Kinnitada OÜ Sindi Majavalitsus 2017. majandusaasta aruanne.

2. Kiita heaks Tori valla ja Sindi linna 2017. majandusaasta aruanded ja esitada volikogule kinnitamiseks.

3. Teha ettepanek erakorralise volikogu istungi kokukutsumiseks seoses OÜ Sindi Majavalitsus käitise võõrandamisega.

6. juunil

1. Korraldada avatud hankemenetlus riigihanke nr 196835 „Sindi kergliiklusteede võrgustiku ehitamine ja renoveerimine I etapp“ läbiviimiseks.

2. Korraldada avatud hankemenetlus „Tori valla teede pindamine“.

3. Tunnistada väikehanke „Rannavalve teenus Sindi väliujulas“ edukaks pakkujaks Articaard OÜ pakkumus maksumusega 2800 eurot ühes kuus.

4. Kinnitada hanke „Tori valla tänavate ja teede suvine hooldus“ edukaks pakkumuseks Eesti Teed AS pakkumus tööde kogumaksumusega ühes tunnis 306 eurot (+km).

5. Lugeda korraldatud jäätmeveoga mitteliitunud kinnistud, kus ei elata või mis on kasutusel ainult suvekuudel.

6. Kinnitada hajaasustuse programmist 2017 rahastatud projekt „Jaagu kanalisatsioon“ lõpparuanne ja maksta välja toetus 152,01 eurot.

7. Väljastada projekteerimistingimused Sindi linnas Pirni tn 5 ja Lühike tn 1 kinnistutele üksikelanu püstitamiseks, Vainu külas Lagle tee 7 kinnistule puurkaevu rajamiseks ja Koopa tee 6 kinnistule septiku ja imbväljaku rajamiseks ning Tammiste külas Kuuskänu tee 4 kinnistule aiamaa laiendamiseks.

8. Anda ehitusluba Urge külas asuvatele kinnistutele päikesepaneelide rajamiseks, Tammiste külas Tervise tee 11 kinnistule elumaja laiendamiseks, Jõhvika 3 kinnistule üksikelanu püstitamiseks, Orava tee 9 kinnistule üksikelanu püstitamiseks, Jõekalda tn 31 kinnistule aiamaa laiendamiseks, Nurme külas Tallipõllu tee T2, Tallipõllu tee 9 ning Posti kinnistutele ühisveetorustiku ja Tallipõllu tee 7 tuletõrjeveemahuti paigaldamiseks, Sindi linnas Kalda tee ja Tihase tn L1 vee- ja kanalisatsioonitrasside rajamiseks, Kilk sama külas Kasesalu tee 6 kinnistule aiamaa laiendamiseks.

9. Anda kasutusluba Vainu külas Jaagu kinnistule septiku koos imbtunneliga kasutusele võtmiseks, Kildema külas Pajuste kinnistule üksikelanu kasutusele

võtmiseks, Nurme külas Mardi-Uettoa kinnistule peomaja kasutusele võtmiseks, Tammiste külas Orava tee 2 kinnistule üksikelanu kasutusele võtmiseks.

10. Kooskõlastada Sindi, Sauga ja Are Avatud Noortekeskuste lahtiolekuajad suvekuudel.

11. Määrata toetust huvihariduses ja -tegevuses osalemiseks kahele Tori valla noorele.

13. juunil

1. Korraldada riigihange „Sindi ühiselamute projekteerimine“ ja kinnitada alusdokumendid.

2. Tunnistada väikehanke „Õhksoojuspumpade paigaldus „500 kodu korda“ projekti raames“ edukaks pakkujaks ABC Kliima OÜ pakkumus maksumusega 5777 eurot (koos km).

3. Tunnistada väikehanke „Are ja Tori bussiterminalide sidumisprojekti koostamine“ edukaks pakkujaks OÜ Arcus Projekt pakkumus. Tori aleviku bussiterminali projekteerimistööd maksumusega 1250 eurot (lisandub km) ja Are bussiterminali projekteerimistööd 1000 eurot (lisandub km).

4. Lugeda korraldatud jäätmeveoga mitteliitunud neli kinnistut.

5. Väljastada projekteerimistingimused Sindi linnas Mureli tn 30 kinnistule üksikelanu püstitamiseks ja Urumarja külas Vesiveski kinnistule aia rajamiseks.

6. Anda ehitusluba Tammiste külas Vesiroosi tee 1 kinnistule üksikelanu püstitamiseks, Urge külla päikeseelektrijaama rajamiseks, Kilk sama külas Veermiku tee 9 ja 11 kinnistutele päikesepaneelide paigaldamiseks, Sindi linnas Ringi tn 7b kinnistule üksikelanu püstitamiseks, Tammiste külas Orava tee 5 kinnistule üksikelanu püstitamiseks.

7. Anda kasutusluba Sindi linnas Põllu tn 41 kinnistule üksikelanu kasutusele võtmiseks.

8. Nõustuda Tori vallas Kildemaa külas asuvate Pajuste ja Paali kinnistu vahelise piiri muutmise ja määrata jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.

9. Nõustuda Tori vallas asuva Pekre kinnistu koosseisu kuuluva Pekremetsa katastriüksuse jagamisega ja määrata jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.

10. Sihtfinantseerida AS Sauga Varahaldus 9740 euroga Sauga aleviku Tallinna mnt 142-162 hoonete kanalisatsiooniühenduste projekti ja Eametsa küla Veepargi kinnistule uue puuraugu rajamiseks.

11. Sõlmida tähtajaline üürileping Suigu küla sotsiaalmajas ühe isikuga.

12. Pikendada eluruumi üürilepingud 17 isikuga.

13. Rahastada valla eelarvest kolme lapse lapsehoiuteenuse kohatasu kuni 31.12.2018.

14. Pikendada valla eelarvest kolme lapse lapsehoiuteenuse kohatasu rahastamist kuni 31.12.2018.

15. Volitada sotsiaaltöö spetsialisti tähtajatult Tori Vallavalitsuse esindajana täitma piiratud teovõimega täisealiste isikute kõiki eestkostja ülesandeid.

16. Anda luba MTÜ-le Hoplaa Eesti Tsirkuse Convention & Badoom TSS 18 läbiviimiseks Tori valla Tori Põhikooli ruumides ja vahetus ümbruses ajavahemikus 27.06.2018 kuni 02.07.2018.

17. Ühte projektis „Puue-tega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ osalenud taotlust mitte rahuldada.

18. Esitada taotlus puue-tega inimeste eluasemete füüsiliseks kohandamise projektis osalemiseks summas 37783 eurot, millest Tori vallavalitsuse omaosalus on 15% kogueelarvest ehk 5667,55 eurot. Projekti-voorus osaleb kuus taotlust.

19. Tunnistada kehtetuks ühinemiseelsete omavalitsuste seitse määrust.

20. juunil

1. Informatsioonipunkti all räägiti kahjunõuete tasumisest, kinnistute võõrandamisest Sindi linnas, väliürituse hinnakirjast, logopeedi ametikoha loomisest Jänesselja lasteaeda, MTÜ Pereabikeskuse lepingu pikendamise ja audiitori kontrollakti eest tasumisest.

2. Suurendada Tori Põhikooli 4. klassi õpilaste arvu.

3. Tunnistada edukaks väikehanke „Suigu Lasteaia mänguväljaku täiendamine“ pakkujad Barilo OÜ mänguväljaku piirdeaia ehitamise pakkumusega 4824,17 eurot ja Atix OÜ mängulinna ehitamise pakkumusega 8666 eurot.

4. Jagada Urge külas asuv Pulliniidu katastriüksus ja Levi külas asuv Kulllukse katastriüksus.

5. Anda ehitusluba Urumarja külas Vesiveski kinnistule puurkaevu rajamiseks.

6. Anda ehitusluba Sindi linnas Rähni tn 15 kinnistule üksikelanu püstitamiseks.

7. Anda ehitusluba Tori alevikus Pärnu mnt 3 kinnistule sidetrassi rajamiseks.

8. Anda kasutusluba Tammiste külas Takja tn 10, Orava tee 1 ja Eametsa külas Kärbi tee 8 kinnistutele üksikelanu kasutusele võtmiseks.

9. Jätta elamispinnad eraldamata neljale isikule, kuna teenuse osutamine ei olnud põhjendatud või ei ole enam vajalik.

10. Muuta hooldusteenuse lepingu sõlmimise ja hoolduskulutuste hüvitamise korraldust.

11. Pikendada eluruumi üürilepinguid kolme isikuga üheks aastaks.

27. juunil

1. Tunnistada riigihanke „Sindi ühiselamute projekteerimine“ edukaks pakkujaks Hirvesoo Arhitektibüroo osahing pakkumused: Pärnu mnt 27a ühiselamu projekteerimistöödeks kogumaksumusega 18 800 eurot ning Supluse 2 ja Supluse 4 ühiselamu projekteerimistöödeks kogumaksumusega 18 200 eurot.

2. Nõustuda Eametsa külas Tori vallas asuva Vilja kinnistu koosseisu kuuluva Vilja katastriüksuse

jagamise ja määrata jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.

3. Väljastada projekteerimistingimused detailplaneeringu olemasolul Tammiste külas Veski tn 5 kinnistule elamu püstitamiseks.

4. Väljastada projekteerimistingimused Kurena külas Ritsika tn 5 kinnistule salvkaevu ja reovee kogumismahuti rajamiseks.

5. Väljastada projekteerimistingimused Niidu külas Peedi kinnistul asuva jahimaja elektriliitumiseks ja selleks vajaliku madalpingekaabli paigaldamiseks.

6. Anda ehitusluba Tammiste külas Randivälja tee 15 kinnistule üksikelanu püstitamiseks.

7. Anda ehitusluba Oore külas Nikola kinnistule puurkaevu rajamiseks.

8. Anda ehitusluba Eametsa külas Nugise tee 12 kinnistule üksikelanu püstitamiseks.

9. Anda ehitusluba Nurme külas Tallipõllu tee 9 kinnistule puurkaevu rajamiseks.

10. Anda ehitusluba Sindi linnas Pärnu mnt 74a kinnistule elamu lammutamiseks, et asula üldilmet korlastada.

11. Anda kasutusluba Eametsa külas Kannikese põik 13 kinnistule üksikelanu kasutusele võtmiseks.

12. Anda nõusolek vallavara koormamiseks isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks.

13. Muuta kriisikomisjoni koosseisu ja lisada sinna kaks liiget juurde – Tori abivallavanem sotsiaaltöö valdkonnas ja OÜ Sindi Vesi juhatuse liige. Vee-ettevõtte puhul on tegemist kriisiolukorras elutähtsa teenuse osutajaga.

14. Eraldada mittetulun-

dustegevuseks ühekordset ja omafinantseeringu tagamise toetust 8 taotlejale. Avaldusi oli kokku 11. Uued taotlused on võimalik esitada 15. septembriks.

15. Kehtestada Tori vallas toimuvate suveürituste pileti hinnad.

16. Anda luba MTÜ-le Pärnu Motoclub mootorisporti ürituse Pärnu Kuningas läbiviimiseks Eametsa külas Ristemäe kinnistul 30.06-01.07.

17. Arutati andmete kogumist erastamisele mittekuulunud eluruumide kohta. Tori vald ei näe sisulist vajadust nii mahukas uuringus osalemiseks. Tööjõukulude katmise korral on vald valmis osalema.

18. Mitte rahuldada MTÜ Jalgpalliklubi Vändra Vaprus taotlust.

19. Jätta MTÜ Spordiklubi Leo ja Eesti Maadlusliidu avaldus rahuldamata.

20. Kiita heaks Sindi Lasteaia taotlus SA Innovele liitumiseks kahesuunalise keelekümbelprogrammiga alates 2019/2020 õppeaastast.

21. Rahuldada Tammiste lasteaia taotlus suurendada 1. septembrist logopeedi ametikohta 1,0 koormusele.

4. juulil

1. Anda kasutusluba Jõesuu külas Lauda kinnistul asuva septiku koos imbtunneliga kasutusele võtmiseks.

2. Anda kasutusluba Tammiste külas Jõhvika tn 5 kinnistule üksikelanu kasutusele võtmiseks.

3. Anda kasutusluba Sindi linnas Tamme tn 9 kinnistule üksikelanu kasutusele võtmiseks.

4. Anda ehitusluba Tori vallas Tammiste külas Randivälja tee 15 kinnistule gaasivarustuse rajamiseks.

5. Anda ehitusluba Tori vallas Sindi linnas Tihase 22 kinnistule üksikelanu püstitamiseks.

6. Algatada detailplaneeringu koostamine Tori vallas Tammiste külas Pääsusilma tn 2a, 2b, 2c ja Pääsusilma põik 4 kinnistutel.

7. Pikendada eluruumi üürilepingud tähtajaga kuni 31.12.2018.

8. Volitada tähtajatult lastekaitseõunikku Tori Vallavalitsuse esindajana täitma viie alaealise isiku kõiki eestkostja ülesandeid.

9. Rahastada valla eelarvest kolm lapsehoiuteenuse kohatasu.

10. Kinnitada hajaasustuse programmist 2017 rahastatud projekti lõpparuanne ja maksta välja lõppmakse.

11. juulil

1. Anda Sindi Pärnu mnt 23a asuva hoone I korrusel paiknevad 50,7 m2 suurused ruumid kasutusse avaliku kirjaliku enampakkumise teel.

2. Anda kasutusluba Tammiste külas Veski põik 1 kinnistule üksikelanu kasutusele võtmiseks.

3. Anda kasutusluba Eametsa külas Võilille tee 1 kinnistule üksikelanu kasutusele võtmiseks.

4. Anda ehitusluba Tori vallas Tori alevikus Pärnu mnt 10 kinnistule tööhoobuste talli ümberehitamiseks.

5. Anda ehitusluba Tori vallas Eametsa külas Nugise tee 4 kinnistule üksikelanu püstitamiseks.

6. Väljastada projekteerimistingimused Tori vallas Sindi linnas Keskänav 61a kinnistule üksikelanu püstitamiseks ja selleks vajaliku ehitusprojekti koostamiseks vallavalitsuse poolt ettekirjutatud tingimustel.

7. Väljastada projekteerimistingimused Tori vallas Sauga alevikus Keskuse tn 9 kinnistule olemasoleva töökoja ja garaaži ühendamiseks ning selleks vajaliku ehitusprojekti koostamiseks vallavalitsuse poolt ettekirjutatud tingimustel.

8. Anda Nikulin Circus OÜ-le luba meelelahutusürituse Extreme Tsirkuse läbiviimiseks Tori vallas Sindi linnas Pärnu maantee 44 muruplatsil ajavahemikul 26.07. kell 11.00 kuni 30.07. kell 09.00.

9. Anda MTÜ-le JLME luba motosportürituse Jõesuu Enduurosprint läbiviimiseks Tori vallas Jõesuu külas eelnevalt kokkulepitud eramaadel 21.07. kell 09.00 kuni 18.00.

10. Anda MTÜ-le Eesti Rahvamajade Ühing luba kultuuriürituse Mälutempel korraldamiseks ja läbiviimiseks Tori vallas Tori aleviku territooriumil ajavahemikus 15.07. kell 14.00 kuni 22.07. kell 16.00.

11. Kinnitada riigihanke „Tori valla teede pindamine“ edukaks pakkujaks Aktisielts Eesti Teed.

12. Kinnitada riigihanke „Sindi kergliiklusteede võrgustiku ehitamine ja renoveerimine I etapp“ edukaks YIT Infra Eesti AS (10114029) madalaima hinnaga pakkumus kogusummas 876 019,35 eurot (lisandub käibemaks).

13. Tunnistada väikehanke „Omanikujärelevalve teostamine riigihanke „Sindi kergliiklusteede võrgustiku ehitamine ja renoveerimine I etapp“ edukaks OÜ Tarindiprof madalaima hinnaga pakkumus 820 eurot ühes kuus (lisandub käibemaks).

14. Muuta Tori Vallavalitsuse 18.04.2018 korralduses nr 327 arengu- ja planeeringukomisjoni esimehe nime seoses Markko Virkuse uueks esimeheks valimisega.

15. Pikendada vaide läbi vaatamise tähtaega.

VALLAVOLIKOGU ISTUNGIL

28. juunil

1. Valida Tori Vallavolikogu arengu- ja planeeringukomisjoni esimeheks Markko Virkus ja aseesimeheks Tõnu Sepik.

2. Valida Tori Vallavolikogu revisjonikomisjoni esimeheks Ants Lopsik ja aseesimeheks Kristo Kaukver.

3. Volitada Pärnu linnaga läbirääkimisi pidama vallavane-mat, vallavalitsuse liikmeid ning volikogu esindajaid ja nende asendajaid järgmiselt: esindaja Enn Kuslap ning tema asenda-ja Tõnu Sepik; esindaja Mihkel Kalamees ning tema asendaja Mart Ruumet; esindaja Andres Mõis ning tema asendaja Piret Lille.

4. Võtta vastu määrus „Sauga Põhikooli arengukava 2018-2020“.

5. Muuta Tori Vallavolikogu 25.01.2018 määrust nr 5 „Hool-daja määramise ja hooldajatoe-tuse maksmise kord“.

6. Võtta vastu määrus „Pro-jekti „Puuetega inimeste elu-aseme füüsiline kohandamine“ toetuse andmise tingimused ja kord“.

7. Kinnitada Are, Sauga ja Tori valla ning Sindi linna 2017. aasta konsolideerimisgrupi ma-jandusaasta aruanded.

8. Omandada Uuemetsa In-vest OÜ-lt kinnistud Sindi lin-nas Pardi, Rähni, Rähni tänav

30 ja Auli tänav L1 müügihin-naga 8000 eurot tingimusel, et kinnistusraamatust kustutatak-se kinnistutel olevad keelumär-ked.

9. Lugeda Tori vallas kehtivad üldplaneeringud ülevaadatuks.

10. Ehitada ümber sotsiaalelu-ruumideks Sindi linnas Pärnu mnt 27a asuv hoone ja Supluse tn 2//4 asuvad hooned. Kiita heaks taotluse esitamine SA-le KredEx elamufondi arendamise investeringutoetuse saamiseks.

11. Nõustuda Rääma tur-bamaardla Rääma turbatoot-misala maavara kaevandamise keskkonnaloa muutmise taotlu-se ja selle kohta tehtavate otsuste eelnõudega.

9. juulil

1. Avaldati umbusaldust Tori Vallavolikogu aseesimees And-res Mõisale ja vabastati ta voli-kogu aseesimehe kohustustest ja ametist.

2. Jätta Aleksander Kase 07.06.2018 esitatud vaie rahul-damata.

3. Tunnistada osalejate puu-dumise tõttu nurjunuks OÜ Sindi Majavalitsuse käitise vöö-randamiseks 02. juulil 2018 läbi viidud kirjalik enampakkumine. Võorandada OÜ Sindi Ma-javalitsus soojamajanduse käitis uuel avalikul kirjalikul enam-pakkumisel.

Statistika

1.06 – 30.06.2018 Tori vallas

- sündis 15 last;
- suri 12 inimest;
- saabus 53 inimest;
- lahkus 41 inimest;

• vallasiseselt vahetas elukohta 24 inimest.

01.07.2018 seisuga on elanikke vallas 11 697 (mehi 5802, naisi 5895).

Sindi ühiselamute elanikele

PRIIT RUUT
ABIVALLAVANEM

Tori vald on otsustanud taotleda riigilt toetust Sindis Pärnu mnt 27a, Supluse tn 2 ja Supluse tn 4 ühiselamute renoveerimiseks. Renoveerimise eesmärk on muuta vallale kuuluvad hooned energiasäästlikemaks ning linnapildis nägusamateks kaasaegsete elamistingimustega sotsiaalelu-ruumideks. Sellega seoses on nii majade ümbruses kui ka siseruumides olnud märgata erinevate võõraste inimeste toimetamisi. Tegu on vallavalitsuse poolt tel-litud maamõõtjate, projekteeri-jate ja teiste asjaomaste tegelas-tega, kes seal oma tööülesandeid täidavad. Projekti käigus on kavas Supluse tänava ühisela-mud soojustada ning korrastada koridorid, Pärnu mnt 27a ühis-elamu ruumimahtu on kavas vähendada, hoonesse lisada lift ning pesemisvõimalused korte-ritesse. Hoonete kaunima väl-janägemise läbi kogu linnapildi parandamine käib asja juurde. Toetusprojekti esitamise tähtaeg on 15. august ning vastus peaks saabuma käesoleva aasta lõpuks. Siis selgub, kui suures mahus ja

milliseid töid ühiselamutega te-gelikult ette võtta saab.

Ühiselamute elanike seas on küsimusi tekitanud ka üürile-pingute pikendamise protsess. Hetkel on kõikidel põhjendatud juhtudel üürilepinguid pikenda-tud kuni käesoleva aasta lõpuni. Selleks ajaks püüame uues vallas saada toimima sotsiaalkorterite väljaandmise ja olemasolevate üürilepingute pikendamise süs-teemi, mis kogu eluruumidega seonduvat asjaajamist ladusa-maks peaks muutma. Selleks aga, et asjaajamine ladusamalt kulgeks, saavad ka elanikud ise kaasa aidata, vaadates, et üü-rilepingu pikendamise taotlus oleks piisavalt põhjendatud, võlgnevused tasutud ning taot-lus ise esitatud piisavalt aegsasti enne lepingule märgitud lõ-pukuupäeva saabumist. Seega, inimestel, kel eluruumi taotlus põhjendatud ja arved korralikult makstud, pole põhjust peljata, et lepinguid ei pikendata.

Vallavalitsus teeb kõik selleks, et meie elanikel oleks kaasaegse-te tingimustega üürikodud ning loodab elanike mõistvale suhtumisele ajutistesse ebamuga-vustesse, mis selleni jõudmiseks kaasnevad.

Ühistranspordisüsteemist ja Tori valla valikutest

MEINHARD PULK
TORI VALLA PRAKTIKANT

Viimase kuu aja Eesti sisepoliiti-ka üks enim kõneainet pakkunud teemasid on olnud ühistranspordis bussisõidu hinnasüsteemi korral-damine.

Uus hinnasüsteem hakkas keh-tima 1. juulist ning uudsed tin-gimused ja riiklikust poliitikast veidi teistsuguse suuna valinud Pärnumaa Ühistranspordikesku-se (PÜTK) ja Pärnumaa kohalike omavalitsuste (KOV) otsused on igati mõistetavalt kutsunud esi-le mitmeid küsimusi ja kohati ka vastumeelsust.

2016. aasta sügisese valitsus-vahetuse järel asus majandus- ja kommunikatsiooniministerium eesotsas minister Kadri Simso-niga aktiivselt tegema etteval-mistusi maakonnasiseseks tasuta ühistranspordiks, mille kohaselt oleks avaliku teenindamise lepin-gu alusel bussitransporti osutavate ettevõtete piletitulu kaetud riigi eelarvest. Kui esialgu oli plaan uus süsteem ellu viia 2018. aasta algusest, siis uueks tähtjaks seati selle aasta 1. juuli. Kuigi esialgu paistis tasuta ühistransport oma-valitsustele kohustuslikuks saavat, siis 30. aprilli määrusega lubas Simson ühistranspordikeskustel valida ise sobiv hinnasüsteem. 15 maakonnast otsustasid vaid neli - Harjumaa, Pärnumaa, Raplamaa ja Lääne-Virumaa - universaalsest nulleurosest piletihinnast loobuda.

Millistel kaalutlustel ikkagi ot-sustas Pärnumaa kõigi sõitjate ta-suta bussisõidust loobuda? Välja saab tuua kolm laiemat põhjust. Esmalt saab tõdeda, et kuigi Pär-numaa kaugemate piirkondade (Saarde, Vändra) elanike jaoks olid piletihinnad ehk liiga kõrged, siis laiemas plaanis on probleemiks ol-nud mitte piletihind, vaid liinivõrk ja selle tihedus. Seda näitlikustab hästi koolivõrk. Kui põhikoolivõrk on ühtlaselt jaotatud üle maa-konna, siis valdav osa maakonna gümnaasiumiealistest lastest õpib Pärnus ning selline olukord ei ole vanemate jaoks logistiliselt kerge. Kaugematesse küladesse bussid hommikul kahel korral lihtsalt ei satu.

Teiseks tuleb välja tuua teede olukord ja nende kvaliteet. Tori vald on mitmel puhul pöördunud ministeriumite poole ning oleme välja toonud riigipoolse alarahas-tuse. Kuivõrd kõik töökohad ei asu Pärnu kesklinnas, siis jääb eripä-rase marsruudi tõttu üle inimesi, kes ühistransporti ei kasuta ning kelle puhul paneb teede halb olukord mõtlema maale elama jäämise mõistlikkuse üle.

Kolmandaks ja neljandaks on valitud süsteem nii Tori valla kui ka selle elanike jaoks oluliselt soodsam kui oleks olnud näiliselt tasuta ühistranspordi teele mi-nemine. Põhjuseks on asjaolu, et riiklik rahastus kompenseeris Tori valla elanike jaoks vaid maaliinide bussihinnad ja seega jäi elanike-le linnaliinide tasuta sõiduõiguse kompenseerimise koorem suures osas kohalikule omavalitsusele. Kuna Tori vald liitus Pärnumaa ühtse piletisüsteemiga, siis seetõ-tu maksab soodustatud isikutele

30 päeva pilet kümme eurot ja sel-lega saab lisaks maaliinidele sõita ka linnaliinidel. Tori vallale läks see maksma 94 000 eurot. Seal-juures kehtib nüüd alla 20-aastaste ja alates 63-aastaste vanuste isikute tasuta sõit nii maa- kui ka linna-liinidel. Samas kui Tori vald oleks läinud tasuta ühistranspordi teed ja ühtse süsteemiga mitte liitunud, oleks 30-päeva pileti hinnaks Tori vallale elanikule 25 (õpilased, pen-sionärid) või 45 eurot ja selle vahe kompenseerimine oleks vallale tä-hendanud kahe- või kolmekordset lisaväljaminekut ning oleks põh-justanud raskeid kärpeid teede korrashoiu, hariduse, sotsiaaltöö jt valdkondades.

Analoogne probleem on juba esile kerkinud Tartumaal, kus eri-nevalt Pärnumaast on Tartul ja Tartumaal eraldi ühistranspordi-keskused. Kui Tartu linn otsustas jätkata tasulise ühistranspordiga, siis ülejäänud Tartumaa omavalit-suste piires pileti eest tasu ei küsi-ta. Seetõttu on tekkinud olukord, et näiteks Tartu bussijaamas maa-liini bussi peale minevad inimesed ei tohi Tartu linna piires bussist väljuda. Nõnda välditakse olukor-da, kus maaliini kasutatakse lin-naliinina tasu maksmise vältimise nimel.

Uus süsteem lahtiseletatuna

Milline süsteem kehtib siis Pär-nu linnas ja maakonna avalikel bussiliinidel?

Kõigil inimestel vanuses alla 20 ja alates 63.a. vanusest on sõit maaliinidel tasuta.

Linnaliinidel on Pärnumaale re-gistreeritud elanikest tasuta sõidu-õigus järgmistel rühmadel:

- õpilased, üliõpilased,
- pensionärid
- 65-aastased ja vanemad isikud
- Töövõimetuspensionärid, puuduva töövõimega isikud
- Nelja- ja enamalapselise pere liikmed
- Eestkoste all olevad isikud

Pärnumaa elanikele, kellel tasuta sõiduõigust ei ole, kehtivad nii lin-na- kui maaliinidel ühed ja samad piletid järgmiste piletihindadega – tunnipilet maksab 1, päevapilet 3, viie päeva pilet 5 ja 30 päeva pi-let 10 eurot. Maaliinide 30-päeva pilet hinnaga 10 eurot võimaldab sõita kõigil maaliinidel ja kõigis peatuste vahemikes ning see pilet on ainult bussikaardil. 30-päeva pileteid saab osta kas internetist (parnu.pilet.ee) või Pärnu bussijaa-ma kassast, R-kioskitest, Omniva postkontoritest, Selverite infoletti-dest.

Pärnumaale mitteregistreeritud elanikele maksab linnaliinidel tunnipilet 2, päevapilet 5, viie päe-va pilet 15 ja 30-päeva pilet 45 eu-rot. 30-päeva pilet maksab 25 eu-rot Pärnumaale mitteregistreeritud õpilasele, üliõpilasele, 65-aastasele ja vanemale isikule, puuduva töö-võimega isikule, keskmise või ras-ke puudega 18-aastasele ja vane-male isikule. Maaliinidel kehtivad neile samad tasuta sõidu tingimu-sed (alla 20 ja alates 63.a. vanusest) ning piletihinnad, kui Pärnumaa elanikele, kuid maaliinide piletite-ga nad linnaliine kasutada ei saa.

Mida veel tähele panna? Ühiska-sutuse ehk soodsama sõiduõiguse saamiseks on vajalik isiksustatud bussikaart, mis tuleb igakordsel bussi sisenemisel valideerida. Kui bussikaardiga saab sõita nii linna-kui ka maaliinidel, siis bussijuhi poolt müüdud paberkandjal tun-nipiletiga vaid kas ainult maalii-nidel või ainult linnaliinidel. Kui inimesel bussikaarti pole, bussi-kaardil raha pole ja ka vanuse järgi tasuta sõiduõigust pole, tuleb talle müüa kassaaparaadist paberkand-jal tunnipilet hinnaga 1 euro (lii-nidel 39, 40, 57 hinnaga 2 eurot).

Bussi sisenemise hetkel kehtinud tunnipilet annab õiguse sõita selles bussis sõidu lõpuni ka juhul, kui tunnine ajavahemik lõpeb sõidu kestel.

Igal bussi sisenemisel tuleb bussikaart valideerida või osta pilet bussijuhilt		
Piletihinnad Pärnu linna- ja maaliini bussides alates 01.07.2018		
Bussikaarti valideerides	Pärnumaa elanik	Mujal elav
Üks tund linna- ja maaliinidel, valideeritud linnaliini bussis	1 €	2 €
Üks tund linna- ja maaliinidel, valideeritud maaliini bussis	1 €	-
Üks tund ainult maaliinidel, valideeritud maaliini bussis	-	1 €
Üks päev linna- ja maaliinidel, tekib ise tunnipiletite alusel	3 €	5 €
Üks päev ainult maaliinidel, tekib ise tunnipiletite alusel	-	3 €
5 päeva linna- ja maaliinidel, tekib ise tunni- ja päevapiletite alusel	5 €	15 €
5 päeva ainult maaliinidel, tekib ise tunni- ja päevapiletite alusel	-	5 €
30 päeva linna- ja maaliinidel	10 €	45 €
30 päeva linna- ja maaliinidel õpilane, üliõpilane, 65+ vanuses, puuduva töövõimega, 18+ vanuses keskmise või raske puudega	-	25 €
30 päeva ainult maaliinidel	-	10 €
Bussijuhilt, sularahas, trükitud		
Üks tund maaliinidel (ei saa kasutada linnaliine), müük maaliini bussis	1 €	1 €
Üks tund maaliinidel (ei saa kasutada linnaliine), müük nr 39, 40, 57 bussis	2 €	2 €
Üks tund linnaliinidel (ei saa kasutada maaliine), müük linnaliini bussis	3 €	3 €
Tasuta sõit maaliinidel: Kõik isikud alla 20 ja alates 63 aasta vanu-ses. Sügava puudega isiku saatja ja kuni 16-aastase puudega isiku saatja.		
Tasuta sõit linnaliinidel (ainult Pärnu-maa elanikud): õpilane, üliõpilane, pensionär, töövõime-tuspensionär, puuduva töövõimega, 65+ vanuses, 4- ja enama lapsega pere, eestkostjalane.		
Tasuta sõit linnaliinidel (sõltumata elukohast) Puudega kuni 18-aastane ja tema saatja, süga-va puudega isiku saatja, kaitseväge ajateenija.		
Tasuta sõit üle Eesti: Eelkooliealine, puudega kuni 16-aastane, sügava puudega 16+ vanuses, raske nägemis-puudega, sügava või raske nägemispuudega isiku saatja, juht- või abikoer.		
NB! 3. juuli lisalehes avaldatud Ühistrans-pordikeskuse õige telefoni nr on 17018.		
MTÜ Pärnumaa Ühistranspordikeskus • tel 17018 • e-post info@pytk.ee		

Teedeehitustööd Tori vallas

MEINHARD PULK
TORI VALLA PRAKTIKANT

Euroopa Regionaalarengu Fondi projekti raames finantseeritava **Sindi kergliiklusteede rajamise ja renoveerimise** I etapi hanke korras teostab ehitustööd Eesti YIT Infra Eesti AS maksumusega 876 019,35 eurot. Lepingu täitmise tähtpäev on 30.09.2018, ehitustööd peavad lõppenud olema hiljemalt 25. septembriks

Projekti käigus rajatakse kõnni- ja jalgrattateed kuuele lõigule – 1) Paide maantee äärde Pärnu maantee ja Väike-Põllu tänava vahele 2) Sindi Kirikuparki 3) J.C. Wöhrmani puisteele 4) piirkonda, mis hõlmab Pärnu maanteed, Paide maanteed, Jaama, Hariduse, Tööstuse, Ringi, Pioneeride tänavaid (vaata täpsemalt loole lisatud joonisest) 5) Paide maantee äärde Jõe ja Põhja tänava vahelisele lõigule 6) Silla tänava äärde.

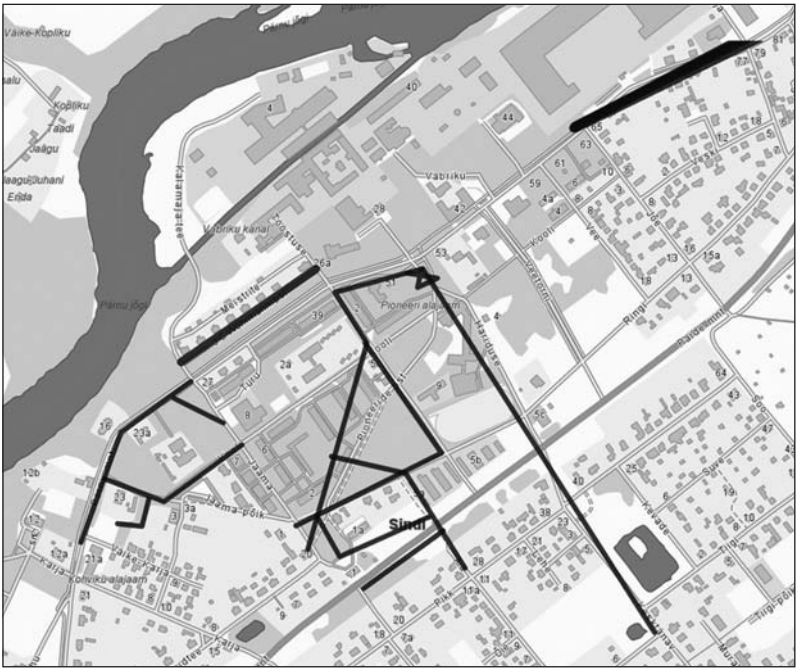
Tori Vallavalitsuse poolt korraldatud hanke „**Tori valla teede pindamine**“ tulemusel viib neljas valla piirkonnas pindamistööd läbi ettevõtte AS Eesti Teed. Tööde teostamise periood on neli kuud lepingu sõlmimisest. Leping sõlmitakse vaidlustamistähtaaja (21. juuli) möödumisel.

Pindamistööd viiakse läbi järgnevates kohtades:

Are piirkonnas – kogumaksumus 60 455,01 eurot (sisaldab reservi 10%).

Kooli tänaval 350-meetri pikkusel lõigul, Päriveri teel 845-meetri pikkusel lõigul.

Sauga piirkonnas – 103 669,29 eurot
Uuemetsa teel 890-meetrisel

Sinti rajatavate ja renoveeritavate kergliiklusteede joonis

lõigul, Uuemetsa tee 1a ja 3 I ristmikul, Uuemetsa tee 5 ja 7 II ristmikul, Uuemetsa tee 9 ja 11 III ristmikul, Piibelehe tänaval, Mäepealse teel, Mesika tänaval, Kasteheina tänaval, Sinilille tänaval, Pääsusilma tänaval, Karukella tänaval, Mesika põigul, Veskikaare teel, Vesiranna teel, Oti teel, Lille teel, Nigula teel, Pilliroo tänaval I lõik, Pilliroo tänaval II lõik.

Sindi piirkonnas – 453 576,33 eurot
Jalaka tänaval, Kalamaja teel, Kanarbiku tänaval, Karja põigul, Väike-Karja tänaval, Kase tänaval, Keskpõigul, Koidu tänaval, Aru teel, Kännu tänaval, Lauka tänaval, Liiva tänaval, Lõuna tänaval, Muraka tänaval, Niidu tänaval, Metsa tänaval, Väike-Põllu tänaval, Pärna tänaval, Rohelisel põigul, Sambla tänaval, Sireli tä-

naval, Soo tänaval, Tõela tänaval, Vahtra tänaval, Viira tänaval, Öie tänaval, Kalda teel, Kauri tänaval, Kotka puisteele, Kure tänaval, Leevikese tänaval, Linnu teel, Luige tänaval, Löökesse tänaval, Kevade tänaval, Pohla tänaval, Tihase tänaval, Tiiru tänaval, Põdra tänaval, Rebase tänaval, Laial tänaval, Ploomi tänaval, Mureli tänaval, Kirsi tänaval, Aia tänaval, Eha tänaval, Aru teel, Muraka tänaval, Metsa tänaval, Piiri tänaval, Väike-Põllu tänaval, Tiigi põigul, Veski tänaval, Viira tänaval, Kauri tänaval, Vindi tänaval, Tihase tänaval, Kesktänaval, Jaama põigul, Pirni tänaval.

Tori piirkonnas – 74 583,05 eurot
Katsejaama teel, Saare teel, Lossi teel, Virula-Metsa teel, Tori kooliteel.

Autoorienteerumine Tori valla Suvepäeval

JANA MALÕH
ABIVALLAVANEM

Laupäeval, 14. juulil, toimus esimene Tori Valla autoorienteerumine „Tunne oma koduvalda“. Stardipauk 31 võistkonnale anti kell 11.00 Tammiste lasteaia parklast. Võistluslikus mängus oli 45 kontrollpunkti kümne lisaulesandega ning distants oli umbes 110 km. Kõik võistkonnad

finišeerisid rõõmsatena kell 14.30 – 15.00 finišis, mis asus Tori Põhikooli õuel. Päev oli täis päikest ja rohket leidmis- ning avastamisrõõmu. Esikoha sai võistkond Ivo Mets, teise koha sai võistkond Vahvad Rätsepad ning kolmandale kohale jõudis võistkond Elu on Carnival.

Suur ja eriline tänu inimestele, kogukondadele ja küladele, kes mõtlesid välja vahvad ülesanded tiimidele lisapunktide kogumiseks:

Are Huvikeskus, Are mõisapark, Suigu palvela, Suigu Seltsimaja, Sindi väliujula, kohvik Julius, Taali vabatahtlikud päästjad, Panga talu, Randivälja kirik, Jõesuu külakeskus, Fishing Village.

Täname Mart Ruumetit OÜ Matogardist, kes võimaldas kõikidele võistkondadele tänutäheks kinkida mullakotid ning esikolmikule Paul Raudseppa raamatu „Pulma Pauli pajatused 1924–1958“.

Erilised teatripäevad Hiiumaal

KALJU KIDRA
TORI SOTSIAALMAJA ELANIK

Osalesime 26.-28. juulil 11. vabariiklikel erivajadustega inimeste teatripäevadel Hiiumaal. Tori Sotsiaalaja rahvaga esitasime näidendit „Buratino“ ja meil läks väga hästi. Teiste hulgas näideldi ka „Jahimehe lugu“, „Naeri lugu“, „Memme ja taadi lehma lugu“, „Mereteemaline lugu“. Osalejaid oli kõikjal Eestist.

Saime käia Kõpu tuletornis, kus ületasin enda kõrgusekartuse, villavabrikus, puust tehtud Eiffeli tornis ja majamuseumis. Reis oli ilusti organiseeritud, suured tänud meie maja Avele ja Maigi-

Foto: Algis Martsoo

le ja toredale bussijuhile Algisele, kes meid välja kannatasid. Saime ka meres ujumas käia, see oli minule suur julgustükk. Vaatasime

päikeseloojangut ning grillisime liha ja vorste. Tantsida saime ka ja poistega kabet mängida. Hea, et ilmaga vedas!

Raske ja sügava puudega lastele abi osutamine

LIINA LELOV-AASMAA
LASTEKAITSENÕUNIK

Alates 2017. aastast saavad kohalikud omavalitsused toetusfondi kaudu raske ja sügava puudega lastele abi osutamiseks ettenähtud toetust. Tori Vallavolikogu võttis 24. mail 2018. aastal vastu määruse, millega reguleeritakse raske ja sügava puudega lastele abi osutamiseks eraldatud vahendite tingimused ja kord.

Võrreldes varasemalt kehtinud määrustega, võimaldab uus kord lapsevanematel paindlikumalt kasutada rahalisi vahendeid raske ja sügava puudega laste ja nende peredega seotud sotsiaalteenuste osutamiseks ning teenuste osutamiseks seotud kulude hüvitamiseks.

Näiteks, pere saab rahalisi vahendeid kasutada:

1. lapsehoiu-, isikliku abistaja ja tugisikuteenuseks;
2. transporditeenuseks;
3. lapse ja tema pere nõustamisteenuseks (sh psühholoogiline nõustamine), logopeediteenus ja muud teraapiad, mis toetavad lapse arengut;
4. abi- ja tugivahendite soetamiseks/rentimiseks;
5. eluruumi kohandamiseks,

mis on vajalik lapse erivajaduse tõttu;

6. laagrites osalemiskulude katmiseks;
7. muudeks teenusteks ja toetusteks, mis soodustavad raske ja sügava puudega lapse ja tema perekonna toimetulekut ning aitavad vähendada perekonna hoolduskoormust või puudest tulenevaid lisavajadusi.

Lisaks, on jätkuvalt võimalik Sotsiaalkindlustusameti kaudu taotleda täiendavalt lapsehoiuteenust, tugisikuteenust ja transporditeenust kuni 4918 euro ulatuses aastas. Euroopa Sotsiaalfondi tegevuse „Puuetege laste tugiteenuste arendamine ja pakkumine“ eesmärk on pakkuda raske ja sügava puudega lastele suunatud tugiteenuseid – lapsehoid, tugisik ja transport – suuremas mahus nii, et teenused oleksid kättesaadavad neile, kelle teenusevajadus on kirjas rehabilitatsiooniplaanis või juhtumiplaanis, vähendades seeläbi vanemate hoolduskoormust ja takistusi tööhoives osalemisel.

Täiendavat informatsiooni on võimalik saada Tori valla lastekaitse-õuniku Liina Lelov-Aasmaalt telefonil 4420719; 53682558 või e-posti aadressil liina.lelovaasmaa@torivald.ee.

Tori Postipunkt sulges ukse

HILLAR KOHV

Neli aastat tagasi suleti Tori postkontor ning siis hakkas Äri Ecclesia osutama postiteenust. Loodi Tori Postipunkt.

Äri Ecclesia ja Tori Postipunkt on alates 05.07 suletud. Hetkel osutab Postiteenust Sindi postkontor. Samuti töötab endiselt ka Jõesuu Postipunkt Kodukõrtsis ning see on avatud 11.30- 20.00.

Kiire internetivõrgu vajaduste kaardistamine

PEETER LIIK
ELEKTRILEVI
KOMMUNIKATSIOONISPETSIALIST

Eesti suurim võrguettevõtte Elektrilevi kogub kiire interneti võrgu sooviavaldusi. Eesmärk on saada üle-eestiline tervikpilt, mis võimaldab täpsemalt kaardistada võrgu ehitamise vajadusi. Sooviavaldusi kiire interneti võrguga liitumiseks saavad esitada kõik inimesed üle Eesti ning selleks ei pea olema Elektrilevi klient. Avaldusi kogutakse veebilehe aadressil <https://www.elektrilevi.ee/kiireinternet>.

Sooviavaldused on üks osa, mis hakkab mõjutama Elektrilevi arendusotsuseid. „Kiire interneti võrku hakkame planeerima sooviavaldustest lähtuvalt. Kuid kindlasti arvestame investeeringute puhul ka teisi asjaolusid – näiteks loob efektiivsuse ehitamine koos elektrivõrgu uuendamisega. Vaatame ka olemasolevate internetiteenuste võimalusi ja siin saavad prioriteedi piirkonnad, kus täna on olematu või väga madal ühenduse kiirus,“ ütles Elektrilevi juhatuse liige Taa-vo Randna. Ta lisas, et kogutud info analüüsil selgub täpsemalt, millises ulatuses ja kuhu Elektrilevi hakkab võrku rajama.

Sooviavaldusi kogutakse 2018. aasta augusti lõpuni. Alates sügisest hakatakse välja töötama täpsemat üle-eestilist investeeringute ajaplaani. Võrgu välja ehitamine plaanitakse 5-aastasele perioodile.

Elektrilevi poolt rajatav kiire internetivõrk on avatud kõigile sideteenuste pakkujatele. See tähendab, et internetiteenust saavad võrgu kaudu pakkuda kõik operaatorid. Elektrilevi ise internetiteenuseid müüma ei hakka.

Üle-eestilise võrgu ehitamisega loodetakse algust teha juba 2019. aastal.

„Rajame kiire internetivõrgu elektriliinidele. Tänu kahe taristu ühistöödele säästame raha ja suudame kiire internetivõrgu valmis ehitada võimalikult kiiresti,“ lisas Randna. Valguskaablil põhinev püsühendus on kvaliteetne ja vähem sõltuv ilmast ning võimaldab kasutada internetikiiruseid kuni 1 Gbit/s.

Tori valla elanikule!

Kiire interneti avalduste taotlusvormid on olemas ka valla kodulehel www.torivald.ee. Paberankeetidel on võimalik taotlusi esitada Tori vallavalitsuses (Pärnu mnt 12, Sindi) ja ka kõikides valla teenuskeskustes – Ares, Toris, Saugas.

Sauga põhikooli edukas õppeaasta

HELI ALUMETS
SAUGA PÕHIKOO LI
ÕPPEALAJUHATAJA

Käes on väljateenitud puhkus nii õpilastel kui õpetajatel ja paras aeg on õppeaastale tagasi vaadata. Rõõm on tõdeda, et õppeaasta lõpetas kiituskirjaga 50 õpilast, lisaks sellele oli palju veel neid õpilasi, kelle tunnistusel olid hinnateks ainult neljad ja viied.

1. klassis õppisid hinnete le „5“ ja käitusid eskujulikul 15 õpilast – Milana Post, Kasper Thor Kuningas, Lorete-Maria Sireneva, Marii Mändla, Remo Alu, Grete-Liis Hiis, Mirabel Chrystelle Jaakson, Kreteliis Kamäe, Kristella Kamäe, Reiko Lilletai, Kati-Riin Lindla, Kenn Pedaja, Loore Mai Pruul, Aron Kivilo ja Marin Tiits.

2. klassis – Stig Airon Jaakson, Karolin Orm, Emily Randlo, Emma Randlo, Ly-Sandra Aus, Liis Talving;

3. klassis – Kelli Trumm, Grete Tiitus, Ranno Peet, Alex Novikov, Richard Müller, Ramon Meiner, Melany Mirell Pilv, Lisete Sinimägi, Sandra Turba, Henri Viotti, Sirelin Tamm, Ian-Marcus Sarapuu;

4. klassis – Loore Jenny Loodla, Kaspar Reimann, Harald Laas, Johanna Türrpu, Triin Kuusaru, Alondra-Marite Rahnel, Anette Sinimägi, Martha Hiiesalu;

6. klassis – Mark-Sander Ardel, Rain-Robin Kurg, Kevin Reimann, Pilleriin Türrpu;

7. klassis – Carlyn Pukk, Hannabell Žukov, Christin Rohtla;

8. klassis – Emily Melissa Pilv;

9. klassis – Andres Alumets.

Lisaks noppisime hulgaliselt auhinnalisi kohti nii maakondlikel olümpiaadidel kui ka maakonna spor-

divõistlustel. Andres Alumets – Euroopa Juunioride Informaatikaolümpiaad – pronksmedal; vabariiklik informaatikaolümpiaad – 1. koht; vabariiklik matemaatikaolümpiaad – 6. koht, III järk; vabariiklik füüsikaolümpiaad 6. koht, III järk; maakondlik matemaatikaolümpiaad – 1. koht; maakondlik füüsikaolümpiaad – 1. koht.

Carlyn Pukk – TV10 Olümpiastardi I vabariiklik etapp – 60 m jook 2. koht; Eesti U16 vanuseklassi meistrivõistlused – Eesti meister teivashüppes; TV10 Olümpiastardi III vabariiklik etapp – kaugushüpe 3. koht; TV10 Olümpiastardi kolmas Pärnu linna ja maakonna etapp – kaugushüpe 1. koht, kõrgushüpe 1. koht;

Elisabeth Rand – emakeeleolümpiaad – 1. koht; Kevin Reimann – bioloogiaolümpiaad – 1. koht; maakondlik matemaatikaolümpiaad – 3. koht; Anders Vugt, Kaili Hansen, Karolin Rohtla, Andres Alumets ja Robin Pihelgas – füüsikaviktoriin – 1. koht; Kevin Reimann, Rain-Robin Kurg, Asso Meri ja Jürgen Tamm – nuputa viktoriin – 1. koht; Anders Vugt, Carlyn Pukk ja Hannabell Žukov – nuputa viktoriin – 2. koht; Ranno Peet, Richard Müller ja Melany Mirell Pilv – algklasside varia viktoriin – 1. koht; Anders Vugt – maakondlik matemaatikaolümpiaad 2.-3. koht; Sander Senjavin – maakondlik inglise keele olümpiaad – 3. koht;

Laura Peet – etluskonkurss „Koidulauliku valgel” – 2. koht; Marin Tiits – „Väike KooliCanto” – eripreemia, „Kaunim metsalaul” 3. koht; Ilana Simane – David Samoilovi mälestuskonkurss – eripreemia.

Andres Alumets esines edukalt ka vabariiklikel olümpiaadidel ja osales ning osaleb ka edasi Eesti mees-

konnas rahvusvahelistel olümpiaadidel informaatikas. Kohe-kohe ootab teda sõit Kaasanisse, kus toimub Euroopa juunioride informaatikaolümpiaad ja juba 1. septembril lendab Andres Jaapanisse Tsukubasse rahvusvahelisele informaatikaolümpiaadile.

Kuidas aga saaksid õpilased nii tubliks, kui meil poleks tublisid õpetajaid. Siinkohal kiidan kõiki kolleegi tubli töö eest õpilaste õpetamisel!

Klassiväline töö oli samuti väga mitmekesine ja huvitav. Lisaks paljudele traditsioonilistele üritustele nagu „Öö koolis“, Halloween ja kooli Playback said õpilased ka sel aastal palju reisi. Õpilaskogrupid külastasid Türgit, Saksamaad, Leedut, Rootsi ja Sankt-Peterburgi. Türgis ja Leedus käisid õpilased Erasmus+ projekti „Eco Friendly Actions” raames. Saksamaale viis Erasmus+ projekt „MASENI”. Sankt-Peterburgi võttis reisi ette 9. klass.

Palju reisiti ka Eesti-siselt. „KIK” projekti raames oli kõikidel õpilastel võimalik külastada Jäaja keskust. Lisaks, said õpilased osa õppeprogrammist „Toit ja tervis”. Sarnaselt eelmisele aastale võõrustasime külalisi ka Eestis, sel korral tuldi meile külla Hispaaniast, Saksamaalt ja Taanist.

Tähtsaimaks ürituseks sel õppeaastal oli kindlasti EV100 pidulik aktus, mille lõpus lasime lendu biolagunevad sini-must-valged õhupallid.

Koolipere hindas õppeaasta igati kordaläinuks ning püüame jätkata järgmistel aastatel samas vaimus. Õpilaste arv on kasvanud, aga ruumid on jäänud samaks ja seda võiks olla rohkem. Kaunist suve kõikidele õpetajatele, õpilastele ja nende vanematele! Puhake hästi!

Tori valla meistrivõistlused rannavõrkpallis

AGRIS JUHKOV
TERVISE JA SPORDITÖÖ
SPETSIALIST

Tori valla meistrivõistlused rannavõrkpallis toimusid 30. juunil. Mängiti kahes kategoorias – mehed ja naised ning noored. Valla meistriks meeste kategoorias võitles end Sauga meeskond koosseisus: Rain Annuste, Heiko Reimann, Edgar Maier, Andrus Madisson. Tasavägist lahingut pakkus neile finaalis Are võrkpallimeeskond: Roland Hiimäe, Argo Kremer, Rait Tiitus, Andres Hansen. Kolmanda koha saavutas teine Are meeskond: Joosep Lusik, Jaan Endrik Kirsi, Maario Lemmik, Renno Raim.

Naiste ja noorte kategoorias tulid esimesele kohale pärast tasavägist finaalmängu Are naised: Airi Lääne, Ülle Männiste ja Elise Algo, Kristel Lusik. Teise koha saavutas Are noorte võistkond: Andree Erm, Kristofer Šatski, Karl Kallaste, Kristjan Hansar. Kolmanda koha saavutas Tori esindus: Markko Virkus, Janika Vir-

kus, Agu Pärnasalu, Marwin Joseph Virkus ja Mathias Jesper Virkus.

Hea meel on ära märkida, et Arest oli kohal neli võistkonda – naised, mehed ja kaks noorte tiimi. Väga tubli osavõtt! Täname kõiki osavõtjaid ja eriline tänu kohtunikele – Evelyn Pajula ja Jaan Stoltstile.

Foto: Evelyn Pajula

Suvi on puhkuste ja kogemuste vahetamise aeg

VIIVI PALMISSAAR
SINDI LASTEAIA DIREKTOR

Suve saabumise järgi jõuab kätte haridustöötajatele võimalus argitoimetused mõneks ajaks kõrvale jätta ning keskenduda oma energiavarude taastamisele ning salvestamisele uueks õppeaastaks. Õpetaja on uudishimulik elukestev õppija, sestap ei loobuta ka puhkuse ajal enesetäiendamise ning kogemuste vahetamisest.

17. juunil võõrustasime Sindis Tallinna Pirita Lasteaia õpetajaskonda koos nende juhtidega. Tunti huvi nii Eesti vanima lasteaia ajaloo kui tänapäevase kompleksi arhitektuurse lahenduse, kujunduse, majandamise kui ka sisulise õppekasvatustegevuse vastu. Samuti õppevara ning mitmekesise huvitegevuse võimaluste vastu, mida pakume.

Lasteaia ringkäiku tehes tunnustati uutset lähenemist nõukogudeaegse tüüpprojekti järgi ehitatud linnalasteaia kompleksi renoveerimisel ja ümber ehitamisel, tunti huvi majandamise, personalivaliku ning töökorralduse vastu. Eriti meeldis pealinna kolleegidele töötajate- ja lapsed-sõbralik lähenemine lasteaia töö korraldamisel.

Pikemalt pakkusid külalistele huvi hariduslike erivajadustega lastega

Juulikuus töötab Sindi lasteaia Tori valla lasteaedade valverühm. Foto: Viivi Palmissaar

(edaspidi HEV) tehtava töö sisu ja meetodid, lasteaia struktuur ja personal tervikuna. Meil oli kolleegidele tutvustada logopeedide ja eripedagoogide tegevusvaldkonda ning -võimalusi. Rääkisime tugioptajate tänuväärest tööst eesti keele õppe toetamisel muu emakeelega lastele ning HEV lapse vajadusest tugisõnade järele rühmas, kust ja kuidas neid inimesi lasteada saada. Kõneks tuli üha suurenev ärevus- ning käitumishäiretega laste arv lasteaedades. Rääkisime ka õpetajate ja kogu personali koolitusvõimalustest ning -meetoditest, jagasime kogemusi sisekoolituste vallas. Vestlesime tuleviku suundadest ja uuendusplaanidest lasteaia.

2. juulil külastas meid Riisipere Lasteaia kollektiiv Saue vallast, kus on enam kui poole väiksem lasteaed, mistõttu avaldas kolleegidele muljet meie lasteaia suurus, sõimerühmade

arvukus, vajalike spetsialistide olemasolu majas, laste erivajaduste toetamine ning tugiteenuste võrk. Huvi tundi õuesõppe, avastusõppe, terviseenduse ning „Kiusamisest vabaks!” meetodika vastu. Kokad vahetasid kogemusi kõigiploki, toidu teemadel.

Mõlemale lasteaiale avaldas erilist muljet kodulehel presenteeritud ning kevadperioodil tutvumiseks üles pandud suhkruüü, mille autoriks oli lasteaia tervishoiutöötaja Eilike Solovjev. Kohtumistel vahetasime infot ka lasteaia traditsioonide kohta, eelkõige huvituti personali ühisettevõtmistest. Olid meeldivad ja vastastikku harivad kohtumised, mille järel jäid külalisraamatusse read tänusõnadega sooja ning külalislahke vastuvõtu eest. Kaasa võeti meie majast õhuvat head energiat ja vaimu ning uusi mõtteid.

Kosutavat suvepuhkust kõigile!

Sindi väliujulat ehitustööde ajal kasutada ei saa

MEINHARD PULK
TORI VALLA PRAKTIKANT

Juuli keskpaigas sõlmisid keskkonnaagentuur ja konsortium GRK Infra AS ning Graniittirakendus Kallio Oy lepingu, mille kohaselt alustatakse Pärnu jõel Sindi paisu lammutamistöödega.

See on vallainimesed pannud muretsema, kas paisu lammutamine võtab inimestelt võimaluse kasutada Sindi väliujulat ujumisotstarbel. Keskkonnaagentuuri projektijuhi

Külli Tammuri sõnul pole võimalik ujuda augustis algava ehitusperioodi jooksul, mis tema sõnul kestavad kolm aastat. „Võib juhtuda, et ehitustöödega saadakse ka rutem valmis ning kolmanda aasta ehitustööde ajal saab ujulat juba kindlasti kasutada,” lisas ta.

„Sindi paisu avamise projekti puhul on arvestatud toona veel Sindi linnavalitsuse seatud nõudega, et väliujula peab paisu lammutamise järel säilima. Projekt ongi nii üles ehitatud. Ujula säilitamiseks

süvendatakse jõepõhja, et tagada vajalik veesügavus,” kommenteeris Tammur Tori valla lehele.

„Ujula asukoht liigub praegusega võrreldes jõe kesktele poole ning paigaldatakse juurde ujula sillaosa. Ehk kaldalt juurdepääsu mõttes jääb ujula asukoht samaks, aga jalutuskäik mööda ujuvildasid läheb natuke pikemaks,” lisas ta.

„Arusaadavatel põhjustel ei saa ujulat kasutada ehitustööde ajal – see oleks lihtsalt ohtlik.”

Sauga alevikku tuleb energiasäästlik tänavavalgustus

TORI VALD

31. mail 2018. aastal allkirjastati Tori Vallavalitsuse ja OÜ Kagu Elekter vahel ehitustöövõtuleping Sauga aleviku tänavavalgustuse rekonstrueerimise ehitustöödeks. Projekti tulemusena renoveeritakse olemasolevad 125

tänavavalgustuspunkti ja väheneb tänavavalgustuse elektrenergia tarbimine 70%. Tööde lõpptähtaeg on aprill 2019.

26.05.2017 rahuldus Keskkonnainvesteeringute Keskus otsusega nr 1-25/96 Tori Vallavalitsuse (endine Sauga VV) poolt esitatud projekti „Energiasäästlik tänavavalgustus Sauga ale-

vikus.” Projekti üldinfo on kättesaadav SA KIK kodulehel aadressil: <https://kik.ee/et/projekt/energiasaastlik-tanavavalgustus-sauga-alevikus>

Lipuspaleer Tori vallas

JANA MALÕH
ABIVALLAVANEM

Läbi sinimustvalgete lippude spa-
leeri sisenesid 22. juunil kell 12
kõik külalised Võidupüha piduli-
kule jumalateenistusele Tori kiri-
kusse ning liikusid seejärel möö-
da spaleeri kirikust kalmistuni.

Kell 15.00 anti start jooksu-
võistlusele Maraton Eesti Vabariik
100. Maratoonarid startisid läbi
lipuspaleeri, mis oli üles rivistatud
41 lippuri poolt üle Tori jõe silla.
Vaatomata suurele tuulele seisis
lippurid kindlalt ning lipud lehvis-
sid uhkelt, vaatepilt oli ülev.

Suur tänu kõikidele osalejatele,

Foto: Ülo Soomets

et andsite oma panuse maagilisele
vaatemängule. Erilised tänud Tori

Põhikooli direktorile Pille Usina-
le, kes juhendas lippureid.

Miks võtta aastaks ajaks enda juurde elama välismaalasest teismeline ehk miks hakata vahetuspereks?

ELERI LEPIK
YFU EESTI

Kas Tori valla inimesed teavad, et
Pärnumaal, sh Pärnus on olnud
aastate jooksul 38 peret, kes on
võtnud endale aastaks koju ela-
ma ühe välisriigist pärit õpilase?
Sealjuures on iga viies pere vahe-
tusõpilast võõrustanud rohkem
kui korra. Sel aastal on Pärnumaal
elanud 6 õpilast Saksamaalt, Aust-
riast, Argentinast ja Jaapanist ning
kaks neist ka Tori vallas. Jaanipäe-
va paiku sai nende vahetusaasta
läbi ja 16. augustil on oodata juba
uusi vahetusõpilasi. YFU Eesti
otsib ka sel suvel vahetuspereid
saabuvatele välisõpilastele, kes on
otsustanud tulla suure valiku riik-
ide seast just Eestisse oma üht
gümnaasiumiaastat veetma. 29
neist on leidnud oma vahetuspere,
kuid 9 vahval noorel pole ikka veel
Eestis pere ja kodu. Kas sinu pere
võiks võtta endale vahetusõpilase
ja avardada seeläbi ka oma maail-
mapilti?

Millised on need vahetuspereid ja kas mina sobiksin vahetus- perekseks?

Sõna "vahetuspere" tuleneb sellest,
et pere ja välisõpilase vahel toimub
kultuurivahetus. Milline on siis
üks vahetuspere? Täitsa tavaline
Eesti pere, kes võib elada linnas
või maal, mandril või saarel, oma
majas või korteris, omada ühte last
või koguni kümnet. Kas teadsid,
et YFU statistika näitab, et kes-
kmisel vahetusperele on 3,5 last ja
elatakse väiksemas asulas? Oluli-
ne on, et vahetusõpilasel oleks soe
tuba ja toit laual. Taskuraha saada-
vad talle tema enda vanemad.

Perekond Lopp, kes elab 11 km
Tartust, on öelnud: "Pole oluline,
kas vastuvõtjate kodu on maal või
linnas, küll aga on tähtis, et tuli-
jale oleks võimalik siin ka huvi-
tegevust, trenne ja meelelahutust
voimaldada. Samas ei saa ega pea
pere oma elu aastaks vaid vahe-
tuslapse järgi ümber korraldama,
teda kogu aeg ekstra kuskile vii-
ma-tooma. Meil askeldavad vahe-
tuslapsend oma trennide-ringidega
pärast esimest juhendamist ise, sa-
mamoodi nagu meie oma lapsed." Samuti ei pea vahetuspere oskama
inglise keelt. Mida rohkem eesti
keelt kodus räägitakse, seda ki-
iremini õpib vahetusõpilane keele
ära. Vahetusperele on aastaringelt

Saksamaa vahetusõpilane Kolja vahetusaasta sugulastega vilja sees
mängimas. Kolja veetis 2017/2018 aasta Sindi lähedal Pärnumaal

olemas tugiisik ja ettevalmistavad
koolitused ning kohtumised. Va-
hetusõpilase kooli leidmise ning
asjajamisega tegeleb YFU Eesti,
pere ei pea selle pärast muretsema.

Too maailm endale koju

Selleks, et avardada enda ja oma
laste maailmapilti, ei pea tervet
maailma läbi reisima. Kui teisest
riigist pärit noor inimene elab
aasta sinu peres, siis õpid seda kul-
tuuri üsna hästi tundma. Samuti
saad teada, kuidas käivad asjad
teises riigis/riikides, millised on
teise rahvuse väärtushinnangud
ja kombed. Samas ei pruugi vahe-
tusõpilane vastata sugugi pere oo-
tustele. Kui tänavu elas ühes Eesti-
maa peres Mehhikost pärit Carlos,
lõukas see aeg ümber kõik pere
senised arvamused ladina noor-
meestest, kui emotsionaalsetest
tohuvaopohudest – vastupidi! Ka
mehhiklased võivad olla äärmiselt
tagasihoidlikud ja tasakaalukad.

Sinu pere muutub omavahel lähedasemaks

Nii nagu vahetuspere Nemsitsve-
ridze Tartumaalt on öelnud: "Va-
hetusõpilase võtmine oma perre
tähendab ka seda, et peresiseselt
tuleb "vanadel olijatel" end kokku
võtta, üle saada tujukusest, laisku-
sest, arvestada rohkem teistega ja
rääkida üksteisega." Nagu ikka,
saavad paljud arusaamatused al-
guse valedest eeldustest või millegi
rääkimata jätmisest. Kui perre tu-
leb elama uus pereliige, siis muu-
tub omavahel kõigest rääkimine
veelgi olulisemaks. Samuti muu-
dab perekonda omavahel läheda-
semaks ka see, kui koos vahetusõ-
pilasega saab Eesti imelisi paiku

uuesti avastada ja meie kodumaad
kellegi teise silme läbi tundma õp-
pida. Tavalised pere väljasõidud
ja ringkäigud muutuvad korraga
palju põnevamaks. Eestlaste jaoks
võib olla uskumatu, millise mulje
jätavad Tai suurlinnas üles kasva-
nud noorele paksus metsas marja-
korjamine või lume peal kelguta-
mine.

Oma lastel on lõbusam ja huvitavam

Lastel on juures uus õde või vend,
kellega kas jalgpalli mängida, rat-
taga sõitmas käia, või üritustele
kaasa võtta. Nii nagu oma laps
saab vahetusõpilasele eesti keelt
õpetada, saab viimane perele mõn-
da võõrkeelt õpetada. Eks see kõi-
ge parem õpe ongi praktika.

Uus laps peres

Lapsesaamine pole kunagi olnud
nii lihtne! Vahele jääb mähkme-
vahetusperiood ja kõndima õpe-
tamine. Uus laps on juba peaaegu
suureks kasvatatud. Küll aga tuleb
olla kannatlik uue pereliikme eesti
keelest arusaamisega ja Eesti ning
teie pere elukorralduse selgeks õp-
pimisega. Näiteks ei pruugi va-
hetusõpilane esimesel korral aru
saada, et sauna minnes tuleb ka
jalanõud koos sokkidega ära võtta.
Samuti tuleb mõista seda, et sinu
pere ja kodu on aastaks ajaks vahe-
tusõpilase pere ja kodu, turvatun-
ne ja tugipunkt. Kui sa tunned, et
tahad avada oma kodu ukseid ja sü-
dame mõnele noorele vahetusõpi-
lasele, kes on otsustanud oma va-
hetusaasta just siin, Eestis, veeta,
siis mine <https://www.yfu.ee/vahetuspere/vali>,
vali endale aastaks
uus pereliige ning täida ankeet.

KONKURSS "Eesti ilusaim postkast" – saada pilt ja võida auhindu!

Foto: Omniva

Postkast on justkui kodu visiit-
kaart, mis meid ja meie külalisi
alati esimesena tervitab.

Teeme Eesti sajandaks juu-
beliks oma postkastid korda, et
postiljonid saaksid ka edaspidi
meie kodudesse rõõmu tuua!
Ehk võidab just Sinu meisterda-
tud ja disainitud postkast "Eesti
ilusaima postkasti" tiitli?

Et meisterdamise rõõm oleks
suurem, panevad Omniva ja AS
Eesti Meedia välja hulganisti to-
redaid auhindu. Peaauehinna on
500-eurone Bauhofi kinke-
kaart. Lisaks saavad pildi saatjad
lugeda kõiki Postimehe artikleid
1 kuu TASUTA!

Kuidas osaleda?

- 1) Korrasta oma olemasolev
postkast või ehita päris uus
- 2) Lae pilt postkastist siia üles
(postimees.ee/postkast)
- 3) Oota 13. augustit, sest just
siis algab hääletamine!

Töid saab esitada kuni 6. au-
gustini 2018 ja võitjad kuuluta-
takse välja 27. augustil 2018.

Selleks, et töö ladusamalt lä-
heks, oleme ette valmistanud
postkasti meisterdamise jooni-
se. Selle leiad leheküljelt [omni-
va100.ee/postkast](http://omni-
va100.ee/postkast)

Kuidas konkursil osaleda?

- 1) Lae üles oma foto
 - 2) Kirjuta lühidalt, miks vää-
rib just sinu postkast „Eesti ilu-
saim postkast” tiitlit (max 100
tähenärki)
 - 3) Sisesta oma e-posti aadress
 - 4) Sisesta oma ees- ja perekon-
nanimi
 - 5) Lisa millises maakonnas
asub sinu postkast
- Pärast pildi üleslaadimist kü-
lasta veebiaadressi postimees.ee/
kupong ja sisesta kood POST-
KAST, et aktiveerida oma Posti-
mehe tasuliste artiklite lugemis-
õigus üheks kuuks.

SUVESÜNDMUSTE KALENDER

Laupäeval, 28. juulil

Kell 11.00 TORI KALMISTUL Õigeusu poolel
peetakse surnuaiapäha, ülempreester Ardalion
Kesküla.

Pühapäeval, 29. juulil

Kell 16.00 JÕESUUS külamaja õuel Jõesuu
külateatri etendus „Jubedad naabrid“. Pilet 3 eurot.
Avatud kohvik.

Laupäeval, 4. augustil

Kell 12.00 SINDIS Kiriku pargis Sindi suvemuusika
kontsert, esineb ansambel Väliharf.

Laupäeval, 11. augustil

Kell 12.00 SINDIS Kiriku pargis Sindi suvemuusika
kontsert, esineb ansambel Leggero.

SINDIS hoovimüügi ja kepikõnni päev.
Kauplemissuovist teada anda 1. augustini aadressil
tori@torivald.ee.

Laupäeval 18. augustil

Kell 12.00 SINDIS Kiriku pargis Sindi suvemuusika
kontsert, esineb ansambel Pärnu Poisid.

Laupäeval, 25. augustil

Kell 12.00 SINDIS Kiriku pargis Sindi suvemuusika
kontsert, esineb Sindi muusikakool.

Kell 15.00-24.00 SINDI laululaval festival Sindi
Rock. Esinevad ansamblid Rotiküla Kõutsid,
Nikns Suns, Singer Vinger jpt.

Pühapäeval, 26. augustil

Kell 10 Kanuumatk Lemmjõel, Oksa-Karuskose
(15 km). Osalustasu 3€, noortele kuni põhikooli
lõpuni ja Tori Spordiklubi liikmetele on osalemine
tasuta. Eelregistreerimine 24. augustini. Täpsem
info ja registreerimine: Tori Spordiklubi 5691009,
torispordiklubi@gmail.com

OÜ-le Sindi Majavalitsus kuuluva soojamajanduse kätise avalik kirjalik enampakkumine

Tori Vallavolikogu 09.07.2018 otsusega nr 102 võõrandatakse OÜ Sindi Majavalitsuse soojamajanduse kätis uuel avalikul kirjalikul enampakkumisel.
- enampakkumise alghind on 250 000 eurot
- tagatisraha 10 000 eurot, osavõtutasu 1000 eurot

Kirjalikud pakkumised esitada Tori Vallavalitsusele (Pärnu mnt 12, Sindi linn, Tori vald, 86705 Pärnumaa) hiljemalt 15.08.2018 kell 10.00. Avaliku kirjaliku enampakkumise tingimused on kättesaadavad Tori valla veebilehel www.torivald.ee

ESKO KORPILINNA ainetel

JUBEDAD NAABRID

29.07 KELL 16.00

JÕESUU KÜLAMAJA ÕUEL

JÕESUU KÜLATEATER 2018:

TOOMAS TIITS JANE LUMIJÕE
KAILI LIMENG LIINA ADAMAS
TERJE ÕUN AARE LAASMA

Igalt piletilt
-50
Jõesuu Külamaja
toetuseks

1 tund enne ja
pärast etendust
avatud Jõesuu
Külamaja kohvik!

Pilet 3.-

(koolieelikud tasuta, ainult koos pileti ostmud täiskasvanuga)

Kutsume 8-13-aastaseid noori

Sauga noortekeskusesse

LAAGRISSE

8. aug kell 9-16 päevalaager

9. aug kell 11 kuni 10. aug kell 9

ööbimisega
laager

Registreerida ja osavõtumaksu 15 €
saab tasuda 30. juulist 3. augustini

Sauga avatud noortekeskuses.

Info telefonil 5695 1200 või
saugaank@torivald.ee

Rahvaluulearhiivi nutivõistlus “Püüa vanaema lugu purki!”

Eesti Kirjandusmuuseumi rahvaluulearhiiv ja Euroopa kultuuripärandi aasta 2018 kutsub noori ja vanu tegema nutikat põlvkondadevahelist koostööd, et salvestada igalt Eesti vanaemalt üks tema jaoks oluline lugu või laul. Laste ja noorte ülesandeks on leida salvestusseade (näiteks telefon) ja koostöövalmis vanaema-vanaisa ning meie veebilehe kratt.folklore.ee/vanaema juhendamisel koguda temalt heli- või videolugu. Vanaemade roll on lihtne ja igapäevane – jagada oma elukogemust noortega!

Osalema on oodatud koolinoored ja tudengid, aga ka teised, kes vanema põlvkonna sõnumi tuleviku talletamist vajalikuks peavad. Parimaid kogujaid eri vanuseastmetes premeeritakse auhindadega.

Kogumisvõistlus kuulub Euroopa kultuuripärandiaasta 2018. sündmuste sekka Eestis. Euroopa kultuuripärandiaasta mõte on innustada inimesi väärtustama nii vaimset, digitaalset kui ka ainelist pärandit.

EESTI KIRJANDUSMUUSEUMI
EESTI RAHVALUULE ARHIIV
EUROOPA KULTUURIPÄRANDI
AASTA 2018

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900

49. ROCKIFESTIVAL

SINDI ROCK

25. AUGUSTIL
15.00-24.00
SINDI LAULULAVAL

PILETID KOLMEPEAL

PILETID 13.-

ROTIKÜLA KÕUTSID EMPTY MIND
BESTIA
SIBYL VANE NIKNS SUNS
SINGER VINGER

TEATED

TORI SOTSIAALMAJAS juuksur 9. ja 27. augustil kell 10-16.

Pediküür ja maniküür vajalik eelregistreerimine tel 529 7216.

SÕIDUAUTODE REMONT ja rehvivahetus Are töökojas Niidu külas. Info telefonil 509 6486, Veikko.

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

SAUGA RAAMATUKOGU on töötaja puhkuse tõttu suletud 25. juulist 24. augustini.

PUURKAEVUDE JA MAASOOJUS PUURAUKUDE PUURIMINE, PROJEKTEERIMINE NING HOOLDUS.

VEE- JA KANALISATSIOONITORUSTIKU RAJAMINE, REOVEEMAHUTITE, SEPTIKUTE, BIOPUHASTITE, SÜVAVEEPUMPADE JA VEEFILTRITE PAIGALDUS, HOOLDUS, MÜÜK.

+ 372 55 694 310 info@puurvesi.ee
www.puurvesi.ee

Sindi Suvemusika 2018
Sindi Kirikupargis

04.08	VÄLIHARF
11.08	LEGGERO
18.08	PÄRNU POISID
25.08	SINDI MUUSIKAKOOL

Kontsertide algus kell 12.00

Tori Valla Teataja

Väljaandja Tori Vallavalitsus

Aadress Pärnu mnt 12, Sindi, Tori vald, 86705 Pärnumaa

E-post tori@torivald.ee

Toimetaja **Katariina Vaabel**, tel +372 5866 6327

e-post ajaleht@torivald.ee

Küljendus ja trükk Hansaprint

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ajaleht@torivald.ee

Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja redigeerida.

TORI SURNUAIA ÕIGEUSU OSAS peame surnuaiapäeva

LAUPÄEVAL

28. JUULIL

algusega kell 11

ÜLEMPREESTER ARDALION KESKKÜLA, 5265285

VASTSÜNDINUD VALLAKODANIKUD

Ranol Amir Kivisalu	7.05.2018
Kaspar Viira	29.05.2018
Lucas Orav	31.05.2018
Jete-Riin Ardoja	1.06.2018
Marta Mändla	2.06.2018
Andi Andresen	12.06.2018
Diandra Susi	24.06.2018

Õnnitleme!

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Leo Lehe	13.11.1951 - 2.06.2018
Leili Zatelberger	26.02.1923 - 4.06.2018
Eino Sömer	4.08.1938 - 11.06.2018
Paul Varatu	12.04.1952 - 14.06.2018
Elmo Soosaar	27.02.1929 - 15.06.2018
Merike Izmailov	9.05.1955 - 15.06.2018
Ahti Huik	9.10.1959 - 17.06.2018
Linda Siimon	4.03.1944 - 18.06.2018
Ingvar Vinkel	12.03.1967 - 19.06.2018
Kauri Seim	3.09.1990 - 19.06.2018
Nikolai Fjodorov	13.05.1932 - 23.06.2018
Sulev Kell	16.12.1958 - 25.06.2018